

הרעיון היהודי

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי" רח' שמריה 11
ת.ד. 6918 ירושלים 02-5823540

לעיון

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

עזרת כוהנים

מקום העזרה	השטח שבין עזרת ישראל והמזבח נקרא עזרת כוהנים. ^א
מידות העזרה	אורכה מאה שלושים וחמש אמה, רוחבה אחת עשרה אמה. ^ב
קדושתה	ישראל נכנס לשם רק לצורך סמיכה, שחיטה ותנופה. ^ג

בית המטבחים

המקום	בצפון המזבח החיצון. ^א
מידותיו	אורכו ארבעים וארבע אמה וחצי, רוחבו שלושים ושתיים אמה. ^ב
העמודים	בבית המטבחים, שמונה עמודי אבן קצרים. ^ג
מקום העמודים	העמודים עומדים לאורך העזרה ממזרח למערב. ^ד
רביע	על גבי העמודים יש חתיכות מרובעות של עץ ארז, חתיכות העץ לא מחוברות לעמודים אלא מונחות עליהם. ^ה
אונקליות	בעצי הארז שעל העמודים תקועים ווים שראשיהם כפופים, ועליהם תולים את הקורבנות ומפשיטים אותם. ^ו
מספר הווים	שלושה סדרים של ווים יש בכל אחת מחתיכות עצי הארז, אחד מתחת לשני, על הווים הנמוכים תולים את הכבשים, על האמצעיים את האילים ועל העליונים את הפרים. ^ז

^א מידות פי"ה מ"א, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ב.

^ב מידות פי"ה מ"א, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ב.

^ג כלים פי"א מ"ח, רמב"ם בה"ב פי"ז הי"ט.

^ד תמיד פי"ג מ"ה, מידות פי"ג מ"ה, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ג.

^ה מידות פי"ה מ"ב, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ג-ט"ו.

^ו מידות פי"ג מ"ה, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ג.

^ז תוי"ט בשם ראבי"ה מידות פי"ג מ"ה, בציורי התוי"ט והתפא"י עומדים העמודים בשתי שורות, בכל אחת ארבעה עמודים, מפירוש הגר"א למידות פי"ה מ"ב נראה שהעמודים עומדים בשורה אחת לרוחב העזרה מצפון לדרום.

^ח תמיד פי"ג מ"ה, מידות פי"ג מ"ה, עצי הארז לא מחוברים לעמודים מכיוון שאסור שיהיה עץ בולט קבוע בעזרה, רמב"ם בה"ב פי"א הי"ט.

^י תמיד פי"ג מ"ה, מידות פי"ג מ"ה, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ג.

^{יא} תמיד פי"ג מ"ה, מידות פי"ג מ"ה, ר"ש למידות שם, לדעת הרמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה לא תולים את השוורים.

הווים נמצאים על עץ הארז בצפון, בדרום ובמזרח, אבל במערב לא היו ווים כדי שהמפשיטים לא יפנו את אחוריהם לקודש הקדשים. ^ח	מקום הווים
בצד העמודים עומדים שמונה שולחנות. ^ט	שולחנות
השולחנות עשויים משיש ולא מזהב כדי לקרר את הבשר. ^י	שולחנות משיש
השולחנות עומדים בשורה אחת, זה אחר זה, ממזרח למערב. יש אומרים שהם עומדים בשני סדרים של ארבעה שולחנות מצפון לדרום, ויש אומרים שהם עומדים בשורה אחת מצפון לדרום בין העמודים. ^{יא}	עמידת השולחנות
על השולחנות מדיחים את הקרביים, ובלשכת המדיחים מדיחים את הכרס. יש אומרים שעל השולחנות מדיחים את הקרביים של קורבן התמיד, ובלשכת המדיחים מדיחים את הקרביים של שאר הקורבנות כשהם רבים. ויש אומרים שעל השולחן מדיחים את בשר הקודשים ובלשכת המדיחים מדיחים את הקרביים. ^{יב}	הדחה
את עור הקורבנות מפשיטים על השולחנות. ^{יג}	הפשטת הקורבנות
יש אומרים שמפשיטים על השולחנות שמדיחים עליהם, ויש אומרים שהשולחנות שמפשיטים עליהם הם שולחנות אחרים שעמדו בין העמודים. ^{יד}	שולחנות
בצפון המזבח יש טבעות שבהן נעזרים בשחיטת הקורבנות. ^{טו}	טבעות
בטבעות מכניסים את רגלי הקורבן ויש אומרים את ראשו. ^{טז}	השימוש בטבעות
יש עשרים וארבע טבעות כנגד עשרים וארבעה משמרות כהונה, טבעת לכל משמר. ^{יז}	מספר הטבעות
הטבעות מסודרות בשש שורות מצפון לדרום, בכל שורה ארבע טבעות. יש אומרים שהטבעות מסודרות בארבע שורות, ובכל שורה שש טבעות. לדעה הראשונה ממזרח למערב יש בכל שורה שש טבעות, ומצפון לדרום יש בכל שורה ארבע טבעות. לדעה השניה ממזרח למערב בכל שורה ארבע טבעות, ומצפון לדרום שש טבעות. ^{יח}	סידור הטבעות
המקום שבו שוחטים קודשי קדשים נקרא צפון. ^{יט}	צפון

^ח תוי"ט למידות פי"ג מ"ה בשם הראב"ה.

^ט שקלים פי"ו מ"ד, מידות פי"ה מ"ב, רמב"ם בה"ב פי"ה נ"ג-י"ד.

^י שקלים פי"ו מ"ד, רמב"ם בה"ב פי"ה הי"ד.

^{יא} תוי"ט מידות פי"ג מ"ה בשם ראב"ה, רש"י יומא טז, גר"א למידות פי"ה מ"ב.

^{יב} משנה שקלים פי"ו מ"ד, מפרש לתמיד פי"ד מ"ב, פירוש הראב"ד והרא"ש שם, תוס' יומא יט..

^{יג} תמיד פי"ג מ"ה, מידות פי"ג מ"ה.

^{יד} תוס' יומא טז.

^{טו} מידות פי"ג מ"ה.

^{טז} פהמ"ש לרמב"ם מע"ש פי"ה מט"ו ותמיד פי"ד מ"א, י"א: רש"י יומא סב, סוטה מח. ר"ש למעשר שני שם, רא"ש למידות פי"ג מ"ה.

^{יז} מידות פי"ג מ"ה, רש"י ליומא סב, ר"ש מידות פי"ג מ"ה, רא"ש שם.

^{יח} מידות פי"ג מ"ה, רא"ש שם.

^{יט} רמב"ם בה"ב פי"ה הטי"ו-ט"ז.

המקום	מהכותל הצפוני של העזרה עד כותל המזבח, ומכותל האולם עד הכותל המזרחי של העזרה. ²
המידות	רוחב: שישים אמה וחצי, אורך: שבעים ושש אמה. ^{3א}

בית המוקד

בית המוקד	בית המוקד הוא בית גדול בצפון העזרה, ונקרא בשם זה על שם המדורה שדולקת בו. ⁴
מקומו	הבית בנוי בצד מקום המזבח, מחוץ לעזרה, בין העזרה והחיל, י"א שחצי הבית בנוי בעזרה וחציו מחוץ לעזרה. ⁵
כיפה	גג בית המוקד עגול ככיפה. ⁶
רובדים	בית המוקד מוקף רובדים של אבן, שהם אצטבאות של אבנים רחבות היוצאות מהקיר לתוך בית המוקד, אחת מעל השניה, כשכל אחת צרה מהקודמת לה, כעין מדרגות, ועליהן ישנים זקני בית אב. ⁷
הלשכות	ארבע לשכות בבית המוקד, בארבע זוויות הבית, שתיים מהלשכות הן קודש ושתיים חול, שתי הלשכות הדרומיות שלצד העזרה הם קודש, ושתי הלשכות הצפוניות שלצד הר הבית הם קודש. ⁸
פספסים	קורות עץ מבדילות בין הקודש לבין החול. ⁹
לשכת הטלאים	בזווית מערבית דרומית, בלשכה נמצאים הטלאים המבוקרים לקורבן התמיד. ¹⁰
לשכת עושי לחם הפנים	בזווית דרומית מזרחית, שם לשים ואופים את לחם הפנים. ¹¹
לשכת החותמות	בזווית מזרחית צפונית, שם יושב הממונה על החותמות, מי שצריך להביא נסכים קונה ממנו חותמת, ותמורתה הוא מקבל את הנסכים. בלשכה זו גנזו החשמונאים את אבני המזבח ששיקצום היוונים. ¹²
לשכת בית המוקד	בזווית צפונית מערבית, מלשכה זו יורדים לבית הטבילה, לבית הטבילה יורדים במדרגות המובילות למחילה מתחת למקדש. בבית הטבילה מקוה, בית כסא ומדורה להתחמם כנגדה. ¹³
שערי בית המוקד	שני שערים לבית המוקד, אחד פתוח לחיל ואחד פתוח לעזרה, הפתח שבצפון בית המוקד פתוח לחיל, ושכדרום פתוח לעזרה. ¹⁴

² רמב"ם בה"ב פ"ה הטי"ו-ט"ז.

^{3א} רמב"ם בה"ב פ"ה הטי"ו-ט"ז.

⁴ תמיד פ"א מ"א, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ט.

⁵ ריטב"א יומא טו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ט, י"א: רש"י יומא טו, ר"א"ש תמיד פ"א מ"א.

⁶ תמיד פ"א מ"א, מידות פ"א מ"ח, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ט.

⁷ תמיד פ"א מ"א, מידות פ"א מ"ח, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ט, רע"ב מידות שם.

⁸ מידות פ"א מ"ו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

⁹ רש"י יומא טו, ר"ש אהלות פ"ח מ"ח, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

¹⁰ מידות פ"א מ"ו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

¹¹ מידות פ"א מ"ו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

¹² תמיד פ"ג מ"ג, מידות פ"א מ"ו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

¹³ תמיד פ"ג מ"ג, מידות פ"א מ"ו, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"י.

¹⁴ מידות פ"א מ"ז, רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ט.

מדורה	יש מדורה של אש בבית המוקד כדי שהכהנים יוכלו להתחמם כנגדה. י"א שהמדורה היא בלשכת בית המוקד. ²
שינה	בבית המוקד, ישנים על האצטבאות, זקני בית אב של הכהנים העובדים למחרת, ומפתחות העזרה בידם, והכהנים הצעירים ישנים על הרצפה. ³
טבלה של שיש	בריצפת בית המוקד יש מקום שגודלו אמה על אמה וטבלה של שיש עליו, ובו נמצאים מפתחות שערי העזרה, הכהן ישן בבית המוקד על הטבלה. ⁷

בין האולם והמזבח

המקום	השטח שבין הקיר המערבי של המזבח לבין האולם, ובין הכותל הצפוני של העזרה ועד לכותל הדרומי של העזרה. ⁸
המידות	אורך: מאה שלושים וחמש אמה, רוחב: עשרים ושתיים אמה. ²
הקדושה	הכניסה לשטח זה אסורה לבעלי מומים, לפרועי ראש ולקרועי בגדים. ³
המעלות	יש שם שתים עשרה מעלות שבהן עולים לאולם, כל מעלה גבוהה חצי אמה ורוחבה חצי אמה. ⁷
כיור	בין האולם למזבח לצד דרום העזרה עומד הכיור, ממנו מקדשים הכוהנים את ידיהם ורגליהם לפני העבודה. ⁷
ברזים	לכיור שנים עשר ברזים, כדי שכל הכוהנים המתעסקים בהקרבת קורבן התמיד יוכלו לקדש בבת אחת. ¹
מוכני	ליד הכיור יש גלגל שבעזרתו אפשר להוריד את הכיור למי מקוה או מעיין כדי שהמים שבתוכו לא יפסלו בלינה, פירוש נוסף, המוכני הוא כלי חול שממנו מעבירים את המים לכיור כדי שהמים שבכיור לא יפסלו בלינה. ¹

² רש"י שבת יט: , יומא טו: , רא"ש תמיד פ"א מ"א, יא: פה"ש לרמב"ם שבת סופ"א, תמיד פ"ג מ"ג.
³ תמיד פ"א מ"א, רמב"ם בה"ב פ"ח ה"ה.
⁷ מידות פ"א מ"ט.
⁴ רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ב.
² רמב"ם בה"ב פ"ה ה"ב-י"ג.
³ רמב"ם בה"ב פ"ז ה"כ.
⁷ רמב"ם בה"ב פ"ו ה"ד.
⁷ רמב"ם ביאת המקדש פ"ה ה"א, י"ד.
¹ יומא פ"ג מ"י, רמב"ם בה"ב פ"ג ה"ח.
¹ יומא פ"ג מ"י, רמב"ם ביאת המקדש פ"ה ה"ד, בה"ב פ"ג ה"ח.